

M. Saim UYSAL

Büyüme tercihi öne çıktı

27.7.2018

Hafta içinde Para Politikası Kurulu, piyasanın 100-125 baz puan faiz artırımını beklentisine karşın haftalık repo faizini %17.75 seviyesinde sabit tutarak faiz artırımına gitmedi.

Kurul, bu kararının gerekçelerini şöyle sıraladı.

-Para Politikası kararlarının gecikmeli etkilerinin görülmesi gerektiği,
-Maliye politikasının dengeleme sürecinde vereceği katkının izleneceği,
-İktisadi faaliyetteki verilerin son dönemde ekonominin dengelenme eğiliminde olduğunu gösterdiğini belirterek gerekli görülmesi halinde ilave parasal sıkılaştırmaya gidilebileceğini açıkladı. Yazımızın daha sonraki bölümünde belirteceğimiz üzere Merkez Bankası, piyasaları önceden kararın gerekçelerini ikna edici bir iletişimle hazırlamadığından bu karar sonrası döviz kurları ve faizler hızla yükselerek dalgalanmalara neden oldu. Bu yazı yazıldığı anda dolar 4.84'ler civarındaydı.

Son dönemde yaşanan ekonomik çalkantıları özetleyecek olursak önümüze en önemli sorun olarak ekonomiyi aşırı ısıtan potansiyelin üstünde büyüme, son yılların rekorlarını kıran yüksek enflasyon ile yüksek cari açık ve yüksek borçluluk düzeyleri gelmektedir.

İşsizlik, tasarruf düşüklüğü gibi göstergeler de dahil olmak üzere bu sorunları analiz ederken karşımıza siyasi yönetimin tercihleri ve öncelikleri çıkar.

Enflasyon konusunda Merkez Bankası ile hükümet birlikte hedef tespit etmekte, para politikasının uygulanmasında ise tek yetkili ve sorumlu Merkez Bankası olmaktadır.

Büyüme ve istihdam politikalarının belirleyicisi ise hükümettir. (Yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Yönetimi) Merkez Bankası, yine kanununda hükme bağlandığı şekliyle fiyat istikrarını sağlama amacıyla çelişmemek kaydıyla Hükümetin bu politikalarına destek verir.

Son yıllarda yaşanan Bankanın bağımsızlığı tartışmaları gerçekten para politikası uygulamasında sanatçı ruhu gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Fiyat istikrarını sağlama için uygulanacak para politikaları ile Hükümetçe belirlenen makro ekonomik hedeflerin uyumu ve sürekliliği ancak Bankanın bu süreçleri başarılı bir denge ile yürütmesi ve etkin bir iletişim

kurması ile sağlanabilir. Bunun en güzel örneğini Amerikan Merkez Bankası FED'in iletişim politikalarında görüyoruz.

Bizim Merkez Bankamız maalesef son yıllarda özellikle piyasalarla iletişimi ve algı yönetimi konusunda başarısız kalmaktadır.

Hükümetler seçim kazanmak için büyümeyi yüksek tutmak isterler. 2019 Mart'ında yerel seçimler var. Bu yılın 3. ve 4. çeyreğinde büyüme hız kesecek. Öncü göstergelerden bunu anlayabiliyoruz. (Satın alma siparişleri ve kapasite kullanımlarında hızlı düşüş var) İç talebin daralmaya başladığı süreçte (Merkez Bankasının elinde kuşkusuz bizim bildiğimiz çok fazla veri seti var, bu veriler ekonomide hızlı bir yavaşlama olduğunu herhalde gösteriyor) bir de faiz artırımını yapılması halinde daralma veya resesyonun daha da artma ihtimali vardı. Bu nedenle büyüme tercihi öne çıkarılmış olabilir. Hükümetin bu gerekçesini anlamak mümkün. Ekonomide sert iniş ihtimalini arttırabilirdi. Üstelik kimi yazarlarca değerlendirildiği gibi piyasa vesayetinden etkilenmemiş olmak da Bankanın bağımsızlığı algısı yönünden pozitif olarak görülebilir.

Önümüzdeki dönemde döviz kurunda göreceli olarak istikrar sağlanacak, enflasyonda yükseliş azalacak ve faizlerde düşmeye başlayacak diye düşünüyoruz. 2018'in 2.yarısı ile 2019 yılında en büyük problem "büyüme"yi arttırmak olacak gibi görünüyor.

Son olarak bu ekonomideki dönüşümde önemli olanın, piyasa paydaşlarının tümünün beklediği programın süratle açıklanması ve uygulama şekli ile uyumlu bir dış politika ve evrensel standartlarda demokrasi ve hukuk sisteminin yaratılması gerektiği hususunu bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.